

InfoPlus bevat actuele informatie voor leden van het Verbond van Verzekeraars. InfoPlus is een speciale uitgave die wordt gebruikt om bepaalde informatie extra onder uw aandacht te brengen en verschijnt als de actualiteit daartoe aanleiding geeft.

Maria van Duijvenbode, senior advisor European & International Affairs van het Verbond

“Brussel is een puzzel”

Ze vertegenwoordigt nu ruim een jaar de belangen van verzekeraars in Brussel en dat bevalt haar uitstekend. “Met name de diversiteit is leuk. De ene dag zit ik achter mijn bureau in Den Haag, de andere dag hol ik van vergadering naar vergadering in Brussel. Intussen heb ik met bijna alle beleidsadviseurs van het Verbond te maken, praat met stakeholders en dan weer organiseer ik een event. Geen dag is hetzelfde.”

Maria van Duijvenbode is sinds 1 april 2013 de lobbyist van het Verbond in Brussel. Na haar studie is ze bij het ministerie van Financiën gaan werken, bij de afdeling Financiële Markten, en hield ze zich onder meer bezig met witwasdossiers. Daarna heeft ze een paar jaar bij een advocatenkantoor gewerkt om zich naast financieelrechtelijke adviezen

over onder meer Solvency, vooral ook te buigen over fraude bij financiële ondernemingen. “Leuk werk, maar ik miste de diversiteit. Bovendien had ik alleen met de juridische kant te maken en dat vond ik te beperkt. Ik zat dag en nacht achter mijn bureau, schrok bij wijze van spreken als de telefoon ging en miste het menselijke aspect.”

Het toeval wilde dat Van Duijvenbode in haar tijd bij Financiën veel met Europa te maken had en ze drie maanden in Brussel had gewoond. “In die periode heb ik veel contact met lobbyisten gehad. De politiek heeft altijd al mijn interesse gehad en de financiële sector kende ik ook al.”

Eén en één is twee, maar de vraag rijst: waarom Europa?

“Tja, wat trekt mij in Europa? De drie maanden in Brussel hebben mij geleerd hoe toegankelijk en geïnteresseerd de mensen daar zijn. Vergeet niet dat zo ongeveer iedereen daar nieuw is en er tijdelijk woont. Toen ik nog bij het advocatenkantoor zat,

Europese Verkiezingen

Van 22 tot en met 25 mei kiest Europa een nieuw Europees Parlement. Maar liefst

400 miljoen Europeanen kunnen hun stem uitbrengen. Wij bepalen op 22 mei wie er namens ons land de 26 zetels in het parlement mogen bekleden. De uitslag zal spannend zijn. Eurosceptische partijen worden al langer als potentiële winnaars genoemd, maar wat de uitkomst ook zal zijn, de machtsverhoudingen zullen dit jaar verschuiven.

Die nieuwe politieke samenstelling zal ook van invloed zijn op de Europese wetgeving zoals die de komende vijf jaar op ons afkomt. Een heldere boodschap is dan van belang en dus zetten we in deze InfoPlus de belangrijkste dossiers, mét een Europese dimensie, nog kort op een rij. Daarnaast kunt u een interview lezen met een gaande (Corien Wortmann-Kool) en een komende Europarlementariër (Paul Tang). Zij geven allebei hun visie op Brussel, Europa en op verzekeraars.

Maar, om te beginnen, kunt u nader kennismaken met Maria van Duijvenbode, sinds een jaar onze lobbyist in Brussel. Ik wens u veel leesplezier!

*Richard Weurding,
Algemeen directeur Verbond*

woonde en werkte ik op de Zuidas. Daar zijn de werelden compleet gescheiden en praten bankiers met bankiers en advocaten met advocaten. Dat is in Brussel niet zo, daar word je open tegemoet getreden. Daarnaast is Brussel zo leuk om te doorgronden. Neem alleen al het besluitvormingsproces. Dat is complex, maar daardoor ook weer heel uitdagend. Brussel is een puzzel die nooit af is.”

Klinkt leuk, maar wat hebben wij aan Europa?

“Dat is heel simpel. Als Nederland alleen kunnen we veel minder. Samen staan we sterker. Door de krachtenbundeling zijn we een grote speler in de wereld en tellen we mee. Het grootste voordeel is natuurlijk de vrede, maar ander groot voordeel is dat wij in Europa vrij kunnen reizen, studeren, wonen en werken. Ook is door het wegvallen van de landsgrenzen een vrijer handel mogelijk en die interne markt levert ons veel economisch voordeel. Verzekeraars kunnen hierdoor eenvoudiger over de grens opereren zonder allerlei heisa.”

Stoort de huidige discussie ‘voor of tegen Europa’ jou?

“Nee, ik vind het eerlijk gezegd wel goed dat de discussie speelt. Europa is geen

perfecte wereld. Europa is nog steeds in aanbouw. We hebben een crisis, gedoe met de Eurozone, met Griekenland, Cyprus, enz. Het is terecht dat mensen zich daar druk om maken en niet iedereen zomaar ‘ja’-knikt. Zo lang de meningen authentiek zijn, kan ik daar prima mee leven. Wat me wel stoort, is dat sommigen heel hard schreeuwen, maar niets oplossen. Klagen is prima, maar kom dan ook met oplossingen.”

Wat verwacht je van de verkiezingen op 22 mei?

“Het zou mooi zijn als de opkomst hetzelfde is als bij nationale verkiezingen (rond de zeventig procent), maar een mooi streven is vijftig procent. Ik vrees voor een lagere opkomst, omdat Europa voor velen een ver-van-hun-bed-show is en mensen misschien een beetje stemmoe zijn, maar ik hoop dat ik het mis heb. Sinds de opkomst in 1979 (ongeveer zestig procent) hebben wij te maken gehad met een daling. Vier jaar geleden ging nog maar 36 procent van de Nederlanders naar de stembus en laten we hopen dat dat het dieptepunt was en we nu weer omhoog gaan. De uitkomst zelf wordt lastig, ben ik bang. De kans is wel groot dat er het nodige gaat verschuiven en dat maakt het

lobbywerk niet altijd makkelijker. Momenteel kan het Europees Parlement tot een overeenkomst komen door een centrum-linkse meerderheid of een centrum-rechtse meerderheid van ‘traditionele’ partijen. Met meer Eurosceptische partijen moeten meer dan drie traditionele partijen tot een meerderheid zien te komen om een overeenkomst te sluiten. Dat kan wel eens een lastige exercitie zijn.”

Voor veel Nederlanders is en blijft Europa een ver-van-hun-bed-show. Wat is daaraan te doen?

“Dat begint al bij het onderwijs. Ik kan me niet herinneren dat ik op school veel over Europa heb geleerd, maar ik moest wel alle Nederlandse ministers uit mijn hoofd kennen en het nodige weten over de kiesdeler en zo. Ik ben ook nooit met mijn klas naar Brussel geweest. Laat leerlingen de gebouwen zien waar de 751 Europarlementariërs zitten. Maar, kijk ook eens naar onze eigen nationale politici. Voor hen is Brussel ook ver weg, dus wat wil je? Op allerlei manieren en op allerlei niveaus, ook binnen het bedrijfsleven, moet iedereen zijn beste beetje voorzetten om Europa dichterbij te halen.”

Wat is op dit moment de grootste uitdaging in Europa?

“Het vertrouwen weer vergroten en iedereen bij elkaar houden. De EU is ooit opgericht, omdat de lidstaten daarachter stonden. Er was destijds vertrouwen in de samenwerking, in de Europese Unie, en het wordt tijd dat dat weer terugkomt. Iedere burger moet begrijpen dat Europa ons sterker maakt. De weg terug is echt een stuk lastiger dan de weg vooruit. Natuurlijk lopen we tegen hobbels aan. En natuurlijk moeten we oppassen dat we niet doorslaan, zoals het geval was bij de kannetjes olijfolie. Die betutteling gaat mij ook te ver, want we móeten het vertrouwen terugwinnen.”

Wat vind jij het leukste Europese dossier?

“Alle (verzekerings)dossiers zijn leuk en interessant. Worden ook interessanter naarmate je dieper in de materie of het proces zit. Maar als ik er een moet

kiezen van het afgelopen jaar, dan is dat de bemiddelingsrichtlijn IMD II, vanwege de enorme verdeeldheid onder de lidstaten. Ieder land heeft cultureel gezien zijn eigen distributiesysteem en het is een enorme uitdaging om elkaar te vinden. Er moet een dusdanige draai aan worden gegeven dat iedere lidstaat zich in de oplossing kan vinden. Dat is razend interessant, vooral omdat ieder land zijn eigen systeem wil handhaven, maar tegelijkertijd ook de anderen wil begrijpen. Die dynamiek trekt me.”

Hoe kun je in Brussel van alle markten thuis zijn en je de ene keer hard maken voor IMD II, de andere keer voor Solvency II en weer een andere keer voor het pensioendossier?

“Ik laat me heel goed informeren. De inhoudelijke kennis zit bij onze beleidsadviseurs waar ik regelmatig mee bijpraat. Daarnaast schuif ik regelmatig aan bij werkgroepen en commissies van het Verbond om direct uit de achterban te vernemen wat er speelt. Het heeft ook veel te maken met interesse. Je moet je dossiers eigen maken en dat kan door met experts te praten, met onze leden, met (mede-)lobbyisten, maar ook door veel te lezen. Brussel is naast mijn beroep ook mijn hobby. Ik wil altijd alles weten. En, groot voordeel, ik heb heel weinig slaap nodig.”

Act, react, impact

Met de verkiezingsleus ‘Act, react, impact’ moedigt het Europees Parlement de Europese burgers aan om in mei te gaan stemmen, helemaal nu de Europese burgers dit jaar niet alleen de politieke verhoudingen voor de komende vijf jaar kunnen bepalen, maar ook voor het eerst rechtstreeks invloed kunnen uitoefenen op de

nieuwe voorzitter van de Europese Commissie (en dus kort gezegd: wie de Europese regering gaat leiden). Dit is een gevolg van het Verdrag van Lissabon, waarin is bepaald dat de nieuwe voorzitter van de Europese Commissie zal worden geselecteerd op basis van de resultaten van de Europese verkiezingen.

Wat is tot slot de invloed van de verkiezingen op jouw werk?

(lachend) “Buiten dat het extreem druk is? Een verkiezingsjaar brengt simpelweg veel drukte met zich mee. Wij krijgen straks te maken met een verschuiving van alle poppetjes. Misschien komen sommige mensen terug, wellicht op een andere plek, maar per saldo beginnen

wij met een schone lei. Ik vind dat vooral leuk. Toen ik bij het Verbond begon, nam ik de contacten van mijn voorganger over. Nu moet ik veel investeren in nieuwe contacten en het vertrouwen verdienen. Dat kost tijd. De nodige weekenden gaan eraan, maar ik haal er veel plezier uit. Sterker nog: ik verheug me op de tijd die komen gaat.”

Solvency II

Terugblik

Solvency II betreft een van de grootste Europese wetgevingstrajecten, waarin vergaande eisen worden gesteld aan kapitaal, risicomanagement en rapportages. In 2007 wordt de richtlijn formeel in gang gezet, maar als deze twee jaar later officieel wordt goedgekeurd, gooit de financiële crisis roet in het eten. Uiteindelijk zijn het Europese Parlement, de Raad en de Commissie het op 13 november 2013 eens: Solvency II wordt per 1 januari 2016 van kracht.

Vooruitblik

Het wordt voor veel (her)verzekeraars een race tegen de klok, zowel dit als volgend jaar om voor 2016 klaar te zijn. Nederlandse maatschappijen hebben al veel ervaring opgedaan met twee vrijwillige ORSA-exercities (ORSA = Own Risk & Solvency Assessment). Daarnaast maakt de in 2015 te houden Solvency II *parallel run* een soepele overgang mogelijk.

Europese dossiers

Standpunt Verbond

Vanaf het allereerste begin heeft het Verbond het standpunt gehanteerd dat de Solvency II richtlijn moet voldoen aan de economische en risicogebaseerde uitgangspunten conform het zogenaamde *total balance sheet* concept. Doel is dat er aanvaardbare kapitaaleisen komen die aansluiten bij de risico's in de verzekeringssector. In een voortdurende dialoog met de nationale (DNB) en de Europese (EIOPA) toezichthouder blijft het Verbond deze aandachtspunten benadrukken.

Europese verkiezingen 2014: is het dit keer anders?

Sinds de verkiezingen van 2009 heeft Europa veel moeilijke beslissingen moeten nemen om het puin van de financiële crisis op te ruimen. Ook zijn de nodige maatregelen getroffen om een nieuwe financiële crisis te voorkomen. Maar, vijf jaar later zijn we er nog niet. De verkiezingen vinden plaats op een moment dat Europa nog steeds gebukt gaat onder een zware economische crisis. Er zullen nog veel beslissingen volgen.

Zo'n tachtig procent van onze wetgeving komt momenteel uit Brussel. Dat betekent dat Brusselse dossiers zeker niet genegeerd kunnen worden. Financieel-economische wetgeving die grotendeels door de Europese Unie wordt vastgesteld, is zeer relevant voor Nederlandse verzekeraars. De sector volgt de Europese en internationale ontwikkelingen dan ook op de voet. Zo is het Verbond nauw aangesloten bij de Europese koepelorganisatie Insurance Europe (IE), maar ook bij de internationale koepelorganisatie *Global Federation of Insurance Associations* (GFIA). Ook heeft het Verbond zeer regelmatig contact met de diverse Europese en internationale instellingen, zoals het Europees Parlement, de Europese Commissie, de Permanente Vertegenwoordiging (PV) en de Europese verzekeringstoezichthouder (EIOPA).

Verschuiving machtsverhoudingen

Vanaf juni zullen 751 nieuwe Europarlementariërs aantreden en in het najaar

volgt een nieuw team van Eurocommissarissen. Zowel de Europarlementariërs als de Commissarissen krijgen een politiek mandaat voor een periode van vijf jaar mee van de Europese burger. De uitslag van de verkiezingen is met andere woorden relevant voor de politieke koers en beleidsrichting in Brussel tot 2019. Over het algemeen is de verwachting dat, mede vanwege de economische crisis en de vele bezuinigingen, de meer eurosceptische partijen aan zowel de linker- en rechterflank van het politieke spectrum veel stemmen zullen krijgen. Dat kan de verhoudingen in het stemgedrag van de Europarlementariërs, en dus ook de wijze van besluitvorming in het Europees Parlement, flink doen veranderen.

Werkdruk

De dossiers in het Europees Parlement lopen niet synchroon met de tijdslijnen van een verkiezingsperiode. Daarom heeft het parlement tot de laatste plenaire vergaderingen in april de druk gevoeld om spoedig tot een akkoord te komen op lopende wetgevingsdossiers. Voordeel is dat de zittende Europarlementariërs de behaalde resultaten kunnen meenemen in hun campagne. De focus lag vooral op wetgevingsdossiers inzake de bankenunie, maar ook enkele verzekeringsdossiers, waaronder de *Packaged Retail Investment Products* (PRIPs), zijn op het nippertje nog afgerond.

Trends

De Brusselse banencarrousel zal dit jaar nieuwe beleidsmakers opleveren met nieuwe plannen. Hoewel het nog niet concreet is te maken met welke maatregelen zij komen, is er wel een aantal algemene tendensen waarneembaar

voor de periode 2014 - 2019. Sommige voorstellen staan immers al klaar. Zonder nader op de details in te gaan, is de verwachting dat het nieuwe Europees Parlement en de nieuwe Europese Commissie op een aantal thema's zullen focussen die ook voor de Nederlandse verzekeringsbranche van belang zijn en niet veel afwijken van de thema's die in 2009 werden gesteld. Zoals:

- de nasleep van de economische crisis en de discussie over de toekomstige financiële architectuur en toezichtcultuur;
- de aandacht voor de interne markt voor financiële diensten voor consumenten;
- een nog steeds toenemende aandacht voor de rechten van consumenten en de consumentenbescherming.

Belangrijke data

- 22 - 25 mei: verkiezingsdagen.
- Juni: vorming van politieke allianties en verificatie van geloofsbrieven.
- 26 - 27 juni: EU-summit Europese Raad.
- 1 juli: aanvang Italiaans voorzitterschap Raad.
- 1 - 3 juli: constituerende vergadering Europees Parlement, Europarlementariërs nemen officieel zitting in het parlement. De voorzitter van het Europees Parlement wordt gekozen, net als de vicevoorzitters en quaestoren.
- 7-10 juli: officiële bijeenkomsten politieke fracties.
- 14 - 17 juli: plenaire zitting van het Europees Parlement.
- September: hoorzittingen van aangewezen commissieleden.
- 20 - 23 oktober: stemming over volledige Europese Commissie.
- 1 november: aantreden nieuwe Europese commissie.
- 1 december: benoeming nieuwe voorzitter van de Europese Raad.

Distributie

Terugblik

De Europese Commissie heeft in 2009 het initiatief genomen om een nieuw pakket wetgeving te ontwerpen. Onder de noemer *Consumer retail legislative package* zijn bijvoorbeeld voorstellen gedaan voor de richtlijn Verzekeringbemiddeling (IMD 2) en de introductie van een EU-bijsluiter voor complexe producten. Ook herziening van de richtlijn voor beleggingsdiensten (MiFID 2) is in dit kader van belang.

Vooruitblik

Het politieke traject van MiFID 2 is inmiddels afgerond, maar de lagere regelgeving moet nog worden geconsulteerd. De richtlijn is voor ons land van groot belang, omdat deze borgt dat wij door kunnen met ons provisieverbod, zowel voor beleggingsondernemingen als voor financiële dienstverleners. De richtlijn IMD 2 staat nog aan het begin van het onderhandelingstraject. Het wachten is op de raad en daarna zullen de onderhandelingen van start gaan.

Europese dossiers

Standpunt Verbond

Het Verbond steunt de lijn van de Europese Commissie. Verzekeraars willen graag de hoge mate van consumentenbescherming in ons land behouden. Belangrijk is dan ook dat lidstaten via een zogenoemde lidstatenoptie de ruimte krijgen om maatregelen als een provisieverbod te nemen voor complexe en impactvolle producten. Daarnaast vindt het Verbond het van belang dat ook de Europese consument een vrije keuze heeft voor het distributiekanaal waar hij gebruik van wil maken.

Langetermijninvesteringen

Terugblik

Verzekeraars zijn de grootste institutionele beleggers in Europa, met een beheerd vermogen van 8.500 miljard euro. Met lange termijn investeringen (onder meer in bedrijven) kunnen ze bijdragen aan het stimuleren van economische groei in Europa. Nederlandse verzekeraars beheren circa 400 miljard euro van hun polishouders en beleggen ruim de helft daarvan in Nederland. Naast het versterken van het mkb, waarmee ze begin dit jaar zijn gestart, willen verzekeraars ook meer investeren in de Nederlandse woningmarkt en in meer publieke investeringen als duurzame energie en infrastructuur. Om de financiering van hypotheek te bevorderen, heeft het Verbond zich de laatste jaren sterk gemaakt voor een verlaging van kapitaaleisen van securitisaties en in de meest recente voorstellen uit Brussel is deze eis fors bijgesteld.

Vooruitblik

Vanzelfsprekend heeft (toekomstige) regelgeving invloed op de mogelijkheden van verzekeraars om met langetermijninvesteringen (LTI) de economie te stimuleren. De Europese Commissie heeft in maart vorig jaar een Groenboek gepresenteerd, waarin de mogelijkheden worden geschetst om met langetermijninvesteringen de Europese economie op duurzame wijze te stimuleren. Onlangs heeft de commissie een concretere invulling gegeven aan de plannen, via een zogenoemd Communication, waarin het belang van LTI wordt geschetst. Zo kan de economische groei worden gegenereerd, bijvoorbeeld door de reductie van kosten en het creëren van arbeidsplaatsen. Daarnaast kunnen LTI zorgen voor meer stabiliteit vanwege hun anticyclische karakter. En tot slot is er meer aandacht voor milieu, sociale en governance-aspecten. Cruciaal is, volgens de EC, dat de kapitaaleisen in de toezichtregels de reële economie stimuleren zonder de financiële stabiliteit in gevaar te brengen.

Europese dossiers

Standpunt Verbond

Het Verbond is blij met de focus op LTI. Goede regelgeving is belangrijk voor een gezonde bedrijfstak, maar een juist evenwicht tussen goede prudentiële regelgeving en de mogelijkheden om de economie te stimuleren, is ook van groot belang. Verzekeraars zijn naarstig op zoek naar investeringen waarmee ze nu en in de toekomst de garanties die ze hebben verstrekt ook kunnen nakomen. Het Verbond meent dat dat streven niet mag worden afgestraft in Solvency II of in de financiële transactie tax (FTT). Al vanaf het allereerste begin is het Verbond tegen invoering van de FTT, omdat het nadelige gevolgen heeft voor de economie. En als een dergelijke belasting toch wordt ingevoerd en pensioenproducten worden uitgezonderd, dan moet dat ook voor andere aanbieders van pensioencontracten gelden.

Corien Wortmann-Kool (CDA)

“We hebben veel bereikt”

OUT

Ze heeft tien jaar als Europarlementariër in Brussel gezeten, waarvan de laatste vijf jaar als vicevoorzitter van de EVP-fractie. De voldoening overheerst. Achteraf. “Natuurlijk, als je me op mijn twintigste had verteld dat ik ooit Europarlementariër zou zijn, dan was dat niet in mij opgekomen. Nu kan ik met recht stellen dat het een boeiende tijd was. Het was een megaklus, maar we hebben veel bereikt.”

Brussel

“Brussel is voor mij vooral altijd een vergaderplek geweest. Van de stad zelf heb ik weinig gezien. Mijn woonplek was en is Zeist. Ik heb een appartement in Brussel, maar eerlijk gezegd is dat meer een veredelde hotelkamer. In april hebben we onze laatste vergaderweek en daarna is het een kwestie van opruimen. Nee, niet met pijn in mijn hart. De voldoening overheerst. Het was een uitdagende tijd en ik houd wel van uitdagingen. In Brussel is het de kunst om de juiste balans te vinden. We moeten niet doorschieten in wetgeving, want de financiële sector moet uiteindelijk zelf het roer omgooien, maar aan de andere kant was een pakket wetgeving ook hard nodig. De economische vrijheid-blijheid voor lidstaten is echt verleden tijd. Ik ben trots op het pakket dat er nu ligt en zie de bankenunie als een kroon op mijn werk. De bankenresolutie is een mooi akkoord met een rood-wit-blauw randje.”

Europa

“De discussie voor/tegen die nu heerst, gaat me aan het hart. Wat voor Europa willen we zijn? Het Europa van de SP? Of dat van het CDA? Het inhoudelijk debat wordt overschaduwd en dat doet pijn. Kennelijk heeft Europa nog veel uitleg nodig. Veel mensen vergeten dat het onze belangrijkste exportmarkt is. We leven, wonen en werken in Europa, maar als het ons even niet zint ... De drie procentnorm is misschien wel het mooiste voorbeeld. Al vanaf het kabinet Lubbers is een duurzame begroting in ons land belangrijk en nu ineens heeft Europa het gedaan. Ik ben een nuchtere Hollandse en dingen kunnen altijd beter, maar ongeveer vijftig procent van het bnp wordt besteed door de Nederlandse overheid, en één procent

Paul Tang (PvdA)

“Er is veel om voor te strijden”

≧

Als lijsttrekker van de Partij van de Arbeid wil hij vooral werken aan een sterker en sociaal Europa. Paul Tang is straks de nieuwe man in Brussel en hij kijkt er enorm naar uit om aan de slag te gaan. “Er is veel om voor te strijden.”

Brussel

“Brussel is een leuke stad. Ik ben er diverse keren geweest. Als Europarlementariër zal ik doordeweeks in Brussel of Straatsburg verblijven, maar niet verhuizen. Mijn vrouw heeft haar werk in Amsterdam en mijn twee jongens hebben hun vrienden en school. Ik kijk er naar uit. Er is veel om voor te strijden. Mijn stelling is dat als Brussel zich niks lijkt aan te trekken van mensen, mensen zich niks aantrekken van Brussel. Ik vind het dan ook essentieel dat Europa, naast het op orde brengen van de overheidsfinanciën, de sociale gevolgen van de crisis vooropstelt. Europa moet alles op alles zetten om de enorme werkloosheid, bij jong en oud, aan te pakken. Daarom wil ik een werkloosheidsnorm, naast de bestaande normen voor begrotingstekort en staats-schuld. Want waarom moeten lidstaten plannen inleveren bij Olli Rehn om hun begrotingstekort weg te werken, maar zijn ze niet verplicht plannen in te dienen om de werkloosheid terug te dringen? Het belang van werk valt niet te onderschatten. Aan miljoenen keukentafels weten mensen niet meer hoe ze de eindjes aan elkaar moeten knopen, omdat ze hun baan hebben verloren. In sommige landen zit de helft van de jongeren werkloos thuis. Bij ons schommelt de jeugdwerkloosheid al maanden rond de vijftien procent. Schrikbarend. Europa moet nu werk maken van banen.”

Europa

“Europa is essentieel voor ons land. De Europese samenwerking heeft ons vrede en veiligheid gebracht. En Europa levert ons meer banen en welvaart op. Als handelsland profiteren wij van de open grenzen en de gemeenschappelijke munt. Daarnaast kleven er praktische voordelen aan Europa. Bijvoorbeeld als wij met de auto op vakantie gaan en niet bij elke grensovergang worden gecontroleerd door de douane. Of doordat we met dezelfde munt kunnen betalen. In de afgelopen jaren heeft Europa alle zeilen moeten bijzetten om de economische crisis het hoofd te bieden.

lees verder op de volgende pagina

lees verder op de volgende pagina

aan Europa. Qua omvang valt het dus wel mee. Zeker als je het afzet tegen wat het ons oplevert. Europarlementariërs, en wij allemaal, moeten vaker laten zien wat we doen en vertellen wat er wordt bereikt in Europa.”

Verzekeraars

“Ook de verzekeringsbedrijfstak opereert in een Europese context en heeft belang bij Europese regelgeving. Bijvoorbeeld op het terrein van kapitaalreizen (Solvency II) en consumentenbescherming. Ik ben voor harmonisatie als het gaat om regels voor de interne markt, omdat we daarmee een gelijk speelveld kunnen creëren. Maar, je zult mij niet horen zeggen dat we er al zijn. Er moeten nog stappen worden gezet. Helemaal als je realiseert dat landen hun pensioenpot hebben geleegd voor de staatskas. Ongehoord dat dat mag in Europa.

Verzekeraars moeten verantwoord omgaan met risico's. Ze hebben al stappen gezet, maar ook zij zijn er nog niet. Ik zie nog te vaak een defensieve houding. Daar moeten ze voor oppassen. Ze moeten zichtbaar zijn in het publieke debat en zichtbaar blijven voor de nationale en Europese agenda. Ik zeg bewust 'zijn' en 'blijven', want aan de andere kant oordelen politici soms te snel. Jammer, want de financiële sector is de zuurstof voor onze economie.”

Persoonlijk

“Het CDA zit in mijn genen. Ik ben een Christen-Democraat in hart en nieren. Het christelijk geloof is niet van zondag, maar van alle dag. Vanaf mijn negentiende ben ik lid. Altijd als nevenactiviteit, totdat ik werd gevraagd om Europarlementariër te worden. Na een goed gesprek met man en kinderen ben ik gegaan. Het was een logische stap. Ik ben begonnen in de retail, in een familiebedrijf, en heb daarna acht jaar als topambtenaar bij het ministerie van V&W gewerkt. Ik ken dus het bedrijfsleven, de publieke kant en nu ook het politieke bestaan.

Als ik al een politiek voorbeeld heb, dan is het Angela Merkel. Ze toont leiderschap, schuwt moeilijke beslissingen niet en ze staat voor haar zaak. In het hart van de crisis is zij naar Athene gegaan. Meteen daarna is de discussie 'Gaat Griekenland de Eurozone verlaten?' gestopt. Knap. Ik heb daar grote bewondering voor. Je probeert te bouwen aan goede relaties, maar soms moet je hard en stevig zijn. Dat is keihard, maar ook dat is Europa.”

Daarbij is veel gevraagd van de lidstaten en haar inwoners. Dat zet het draagvlak onder druk. Het is noodzakelijk meer evenwicht aan te brengen in de focus van de Europese Unie. Daarom hamer ik zo op aandacht voor werkgelegenheid. De dagdromers van D66 en de doemdenkers van PVV en SP willen u en mij graag wijsmaken dat het om meer of minder Europa gaat, maar dat is niet zo. Het gaat om wat voor Europa wij willen. De PvdA is een groot voorstander van Europa en de Europese samenwerking. Maar wel een Europa dat (weer) een bondgenoot is van mensen, kiest voor de toekomst en niet in het verleden blijft hangen. Veel kunnen we zelf, maar er zijn ook gezamenlijke uitdagingen waarvoor wij elkaar nodig hebben. Zoals de financiële sector en kapitaalstromen die steeds internationaler zijn geworden, terwijl het toezicht nationaal bleef. Om de financiële sector aan banden te leggen en een volgende crisis te voorkomen, moeten wij in Europa samenwerken. De PvdA streeft naar een samenleving die is gebaseerd op verdraagzaamheid, en niet op haat en nijd.”

Verzekeraars

“De Europese samenwerking heeft ons meer welvaart gebracht. Daar speelt de interne markt een grote rol bij. Harmonisatie zorgt voor een gelijk speelveld voor verzekeraars in Europa, maar dat betekent niet dat Europa alles tot in detail moet voorschrijven. Lidstaten moeten zelf hun wet- en regelgeving kunnen bepalen, terwijl de uitkomsten in lijn moeten zijn met Europees beleid. Met de bankencrisis hebben we kunnen zien hoe belangrijk effectief en daadkrachtig toezicht is. Het belang van goed toezicht geldt vanzelfsprekend ook voor verzekeraars. De nationale toezichthouders moeten zeer nauwkeurig en in goed onderling vertrouwen samenwerken. Op langere termijn is wellicht ook een Europese toezichthouder voor verzekeraars nodig, maar voor nu wens ik dat de nationale toezichthouders optimaal samenwerken. De PvdA vindt het essentieel dat de consument goed wordt beschermd. Net zoals dat in de markt voor telefonie gebeurt. Consumenten moeten de voordelen van de interne markt terugzien in een hoogwaardige dienstverlening voor een schappelijke prijs. De woekerpolissen mogen niet meer terugkomen. Mensen moeten weten welke producten zij kopen en welke risico's daarbij horen. Verzekeraars moeten zich bij hun *core business* houden. Het is niet de bedoeling dat ze uitgroeien tot grote, complexe constructies waar niemand meer controle over heeft.”

Persoonlijk

“Ik roep iedereen, ook verzekeraars, op gebruik te maken van hun democratisch recht. Europa is politiek. Er worden in Brussel keuzes gemaakt. Voor het Europa van 2019 maakt jouw stem veel uit. Kies je voor een Europa dat is overgeleverd aan de grillen van de markt of voor het Europa van de mensen?”

Privacy

Terugblik

Op Europees niveau wordt hard gewerkt aan een geharmoniseerd privacybeleid. Door digitalisering en globalisering wordt een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens alleen maar belangrijker. Het huidige beleid speelt niet in op deze ontwikkelingen. Bovendien interpreteert iedere lidstaat de richtlijn op zijn eigen manier. Gevolg is dat consumenten de grip op hun persoonsgegevens lijken te verliezen, terwijl internationaal opererende bedrijven worden geconfronteerd met een lappendeken aan wetgeving. Niet gek dus dat Eurocommissaris Reding op 25 januari 2012 een eerste voorstel deed tot een Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Vooruitblik

Als de huidige richtlijn wordt vervangen door de AVG heeft dat flinke impact. Het brengt strengere verplichtingen met zich mee, houdt weinig rekening met de praktijk, voorziet in hoge boetes bij overtredingen en het moet één op één door de lidstaten worden overgenomen. Het voorstel heeft zoveel stof doen opwaaien dat het parlement een record-aantal wijzigingsvoorstellen heeft ingediend (3.300!!) en er zelfs na anderhalf jaar overleg nog steeds geen overeenstemming is bereikt. Verwacht wordt dat er op zijn vroegst eind 2015 een definitieve verordening ligt. Daarna volgt een implementatietermijn van twee jaar en dat betekent dat verzekeraars vanaf 2017 aan de eisen moeten voldoen.

Europese dossiers

Standpunt Verbond

Het Verbond steunt weliswaar de uitgangspunten van de AVG, maar meent ook dat er te weinig oog is voor de praktijk. Verzekeraars maken veelvuldig gebruik van persoonsgegevens (NAW, maar ook informatie over de gezondheid en een eventueel strafrechtelijk verleden), maar doen dat niet voor niets. Dat is noodzakelijk voor de risico-inschatting en voor de uitvoering van een verzekering. In de Nederlandse wet is daarom een speciale grondslag voor verzekeraars opgenomen, die in de AVG flink wordt ingeperkt. Het Verbond volgt de besluitvorming in Brussel dan ook op de voet en blijft pleiten voor een goede balans tussen gegevensbescherming en de dagelijkse praktijk.

Auto in Europa

Terugblik

Na een jarenlange discussie in het Europees Parlement is eind februari de Verordening op Ecall aangenomen. Ecall is een waarschuwingssysteem dat automatisch 112 belt bij ongevallen.

Vooruitblik

Met ingang van 2015 worden autofabrikanten verplicht Ecall in nieuwe

auto's in te bouwen. Wellicht komt Ecall in de (nabije) toekomst ook voor andere partijen, waaronder verzekeraars, beschikbaar.

Standpunt Insurance Europe/Verbond

De Europese koepelorganisatie Insurance Europe (IE) is altijd al voorstander geweest van Ecall. IE had ook graag gezien dat het systeem beschikbaar zou

Europese dossiers

komen voor derde partijen, zoals particuliere hulpverleningsdiensten, verzekeraars, schadeherstellers en dealers, en dan alleen als de voertuigeigenaar daar toestemming voor geeft. Dit voorstel heeft het niet gehaald in het Europarlement, maar er wordt alsnog een onderzoek gestart naar de (technische) haalbaarheid van het beschikbaar komen van Ecall voor andere partijen.

Gestandaardiseerd schadeoverzicht

Zo'n twaalf jaar geleden heeft Insurance Europe een formulier ontwikkeld voor Europese burgers die in een andere lidstaat gaan wonen en daar hun auto moeten registreren en verzekeren. Op dit zogenoemde *Accident Statement* wordt een overzicht gegeven van het schadeverleden van de afgelopen vijf jaar, zodat er een soort schadevrije jaren-verklaring wordt overlegd. Doel is uiteraard om,

na verhuizing, zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het bonus/malussysteem dat in het betreffende land geldt.

Vorig jaar heeft EIOPA het verzoek bij Insurance Europe neergelegd om dit *Accident Statement* een formelere status te geven. De Europese koepel wil dat ook graag, maar de verzekeraars zijn het onderling niet eens. Een aantal landen vindt dat alleen WA-

gegevens moeten worden verstrekt, omdat Brussel zich met de WAM-richtlijnen ook beperkt tot WA-autoverzekeringen. Ons land meent dat ook de gegevens over de cascoverzekering moeten worden verstrekt. Niet alleen in het kader van de schadevrije jaren trouwens, maar ook omdat het de nieuwe verzekeraar een beter inzicht geeft in het te verzekeren risico.

Europese pensioendossiers

Terugblik

De Europese Commissie heeft op 27 maart het voorstel voor herziening van de IORP-richtlijn (IORP = *Institution for Occupational Retirement Provision*) gepubliceerd. Het belangrijkste doel van dit voorstel is om bedrijfspensioenen in de lidstaten te verbeteren. De commissie wil dat instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, zoals pensioenfondsen, beter worden bestuurd, transparanter opereren en grensoverschrijdende activiteiten kunnen opvoeren. De herziening komt voort uit het Witboek Pensioenen waarmee de EC streeft naar adequate, veilige en duurzame pensioenen.

Vooruitblik

Het voorstel voorziet niet in nieuwe solvabiliteitsvoorschriften voor

pensioenfondsen, al is er wel een kleine correctie gemaakt in de uitzonderingsmogelijkheid van artikel 4: deze wordt op de nieuwe Solvency II-richtlijn van toepassing verklaard. Dat betekent dat nationale lidstaten behouden zijn om pensioenactiviteiten van levensverzekeraars onder een deel van de kwantitatieve eisen van IORP te plaatsen, mits zij deze (door middel van ringfencing) maar afscheiden van andere activiteiten. In ons land zou daarvoor het Financieel Toetsingskader (FTK) kunnen gelden.

Standpunt Verbond

In de richtlijn is een groot aantal gedetailleerde Europese bepalingen opgenomen, met name over de informatievoorziening, die een grote invloed kunnen hebben op onze huidige informatiebepalingen. Het Verbond pleit

Europese dossiers

ervoor de bepalingen te vervangen door *principle based*-regels. Liefst met zo min mogelijk harmonisatie, zodat de bestaande *good practices* in Nederland niet worden belemmerd.

De EC heeft aangegeven aan dat meer gegevens over solvabiliteitsaspecten noodzakelijk zijn, voordat daarover een definitief besluit kan worden genomen. Het Verbond waarschuwt ervoor dat de solvabiliteitseisen niet louter moeten zijn gebaseerd op de juridische entiteit van de pensioenuitvoerder. Bovendien vindt het Verbond het belangrijk dat de mate van zekerheid in de solvabiliteitseisen tot uitdrukking komt en dat daarover transparant en expliciet naar de (toekomstige) deelnemers wordt gecommuniceerd. *Same rules for same risks* is hierbij een goed uitgangspunt.

Overstroming/catastrofes

Terugblik

Veel Europese landen kampen met heftig natuurgeweld, zoals regen en overstromingen. Het zijn risico's die de landsgrenzen overstijgen en daarom worden er in Europees verband afspraken gemaakt over het in kaart brengen van risico(beheer). In ons land heeft Minister Schultz van Haegen onlangs het rapport '*Water Governance in the Netherlands: fit for the future?*' in ontvangst genomen, met daarin de bevindingen van de OECD over ons waterbeheer. De OECD constateert een gebrek aan waterbewustzijn onder Nederlanders. Schultz van Haegen concludeert dat een indringende wake up call op zijn plaats is: mensen moeten erover nadenken wat te doen als het misgaat.

Vooruitblik

Op de meeste brandverzekeringen, zowel particulier als zakelijk, zijn risico's als overstroming en aardbeving, uitgesloten van de dekking. De Wet Tegemoetkoming Schade door rampen (WTS) is een door de overheid ingesteld vangnet bij dergelijke schade, maar heeft het nadeel dat vooraf niet duidelijk is of een schadevergoeding wordt gegeven en hoeveel. Ook kan de uitkering lang op zich laten wachten. Het afgelopen jaar heeft het Verbond zich dan ook hardgemaakt voor een verplichte (begrensd) overstromingsdekking op alle bestaande inboedel- en opstalpolissen, zowel particulier als zakelijk. Die verplichting is nodig omdat een vrijwillige verzekering tegen overstroming in verband met antiselectie en cumulatierisico's niet haalbaar is. Helaas blijft ons land, door de afwijzing van de Autoriteit Consument en Markt, vooralsnog verstoken

Europese dossiers

van een breed toegankelijke verzekering tegen overstroming.

Standpunt Verbond

Het Verbond vindt dat de politiek aanzet is om de impasse te doorbreken. Uiteraard is het Verbond bereid de opgebouwde kennis/ervaring en de contacten met makelaars en herverzekeraars daarvoor in te zetten. De aangekondigde nieuwe campagne van minister Schultz van Haegen om Nederlanders bewuster te maken van waterveiligheid in brede zin, kan hopelijk bijdragen aan een groter draagvlak voor een overstromingsdekking. Het introduceren van een door de overheid verplichte dekking, zoals gebruikelijk is in veel andere landen, of het toestaan van een verplichte private variant blijft volgens het Verbond wenselijk.

Financieel toezicht

Terugblik

Het belang van Europese regelgeving wordt steeds groter. Hiermee wordt immers op effectieve wijze steeds meer een gelijk speelveld gecreëerd. In toenemende mate wordt dan ook gebruik gemaakt van direct werkende verordeningen en maximumharmonisatie. Uiteindelijk zal er hopelijk in Europa een 'single rule book' ontstaan met prudentiële regels. De Europese wetgever en in mindere mate EIOPA, hebben hierin een belangrijke taak. Het Verbond is er voorstander van dat EU-regelgeving via rechtstreeks werkende verordeningen in plaats van richtlijnen wordt uitgevaardigd. Daardoor ontstaat automatisch meer harmonisatie, omdat richtlijnen in de praktijk niet eenduidig worden geïmplementeerd in nationale wetgeving.

Vooruitblik

De veranderingen dit jaar in het financieel toezicht zijn het meest evident zodra de Europese Centrale

Bank (ECB) vanaf 4 november 2014 eindverantwoordelijk wordt voor het prudentieel banktoezicht in het eurogebied. Dit banktoezicht (*Single Supervisory Mechanism: SSM*) vormt samen met de afwikkeling van banken (*Single Resolution Mechanism: SRM*) en vangnetten (*Single Resolution Fund: SRF*) de bankenunie. De ECB gaat de toezichtkosten direct doorberekenen aan de banken, die dus te maken krijgen met twee toezichtrekeningen: een centrale en een lokale. Wij moeten ervoor waken dat DNB eventuele overtollige "banken-fte's" niet naar verzekeraars verschuift.

Standpunt Verbond

Vanzelfsprekend roept dat de vraag op of één EU prudentiële toezichthouder voor verzekeraars ook wenselijk is. Het Verbond noemt het op dit moment "niet wenselijk" en "niet praktisch" als één EU-toezichthouder toezicht zou houden op de vele verzekeraars in Nederland (meer dan 250), waarvan verreweg het merendeel alleen in Nederland opereert.

Europese dossiers

Het toezicht komt dan wel erg ver van de markt af te staan. Er zal minder begrip zijn voor lokale regels (bijvoorbeeld het burgerlijk wetboek) en gebruiken. Ook de dialoog zal lastiger zijn. Bovendien ontstaat dan wel erg veel concentratie van macht.

Voordat in Europa ook maar serieus wordt overwogen om een EU-toezichthouder in te stellen, is het verstandig om in alle rust goed in Solvency II te groeien. Via lokale, goede kwalitatieve toepassing van Solvency II ontstaat er gaandeweg straks meer convergentie binnen Europa. Daarnaast is het handig de evaluatie met betrekking tot het functioneren van de toezichtautoriteiten als EIOPA af te wachten. De ervaringen met het huidige functioneren van de autoriteiten kunnen dan worden meegenomen in de discussie over verdere centralisering van het toezicht. Insurance Europe heeft een taskforce opgericht over de herziening van het ESFS (*European System for Financial Supervision*), waarin ook het Verbond actief is.

Vergeet niet te stemmen op 22 mei!

Samenstelling en productie: afdeling Dienstverlening & Informatie

Voor meer informatie over de inhoud van deze InfoPlus:

Maria van Duijvenbode, telefoon: 070 – 3338764, e-mail: m.van.duijvenbode@verzekeraars.nl